

WSTĘP

Niniejszy zbiór artykułów, zamieszczony jako część II zeszytu naukowego pt. *Wybrane zagadnienia finansów*, dotyczy aktualnych zagadnień z dziedziny bankowości przedsiębiorstw i finansów publicznych. Przedstawiono w nim zmiany dokonujące się w sektorze bankowym w Polsce w teorii i praktyce, zwrócono również uwagę na kredytowanie przez banki działalności bieżącej i długoterminowej gmin. Szczególną uwagę zwrócono na kredyty preferencyjne, które dotyczą rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska, gdzie dopłata do odsetek następuje z budżetu, a często również ze środków Unii Europejskiej. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw wymaga ciągłego dialogu między nimi a bankami. W krajach wysoko rozwiniętych powstały wyspecjalizowane banki, które współpracują z małymi i średnimi przedsiębiorstwami nie tylko w kwestii kredytów, ale również alternatywnych form wspomagania finansowego. Jednym z nich jest Bank Kredytowy ds. Odbudowy w Niemczech.

Ponieważ problematyka ograniczania liczby fundacji i agencji jest przedmiotem rozważań obecnego rządu, należy analizować działalność tych instytucji, których środki pochodzą z budżetu państwa i Unii Europejskiej. W tej grupie znajduje się wiele fundacji związanych m. in. bezpośrednio z ochroną środowiska.

Finanse gmin w naszym otoczeniu rynkowym wymagają śledzenia działalności jednostek samorządu terytorialnego w innych krajach, gdzie ścierają się poglądy na temat decentralizacji gmin, jej wad i zalet. Jest to kwestia otwarta również dla Polski. Z zagadnieniem tym łączy się kwestia dochodów gminy uzyskiwanych z rynku nieruchomości, które są zależne od przepisów prawnych, przy czym „agresywność” administracji gmin w zakresie gospodarowania majątkiem, egzekwowania opłat i podatków, ma wpływ na sytuację dochodową gmin.

W okresie transformacji gospodarki i jej urynkwienia szczególnie istotne są zmiany warunków udzielania i nadzorowania pomocy publicznej. Ustawa o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej

dla przedsiębiorstw zaczęła już obowiązywać w Polsce i jej zbieżna z obo-
wiązującą w krajach Unii Europejskiej.

Podmiotem sektora publicznego są kasy chorych. W nowym dla Polski modelu finansowania opieki zdrowotnej niezbędny jest system informacji o kształtowaniu się kosztów, którego rachunek winien zapewnić pomiar i wycenę kosztów związanych z zakupem, posiadaniem i zużyciem czynników produkcji w różnych przekrojach, tak żeby uchwycić miejsce i rodzaj powstawania kosztów niewspółmiernie wysokich do całości kosztów np. danej usługi medycznej.

Radykalna zmiana struktury prawnej przedsiębiorstw kojarzy się nam z powstawaniem w coraz szerszym zakresie przedsiębiorstw prywatnych. Przekształceniom własnościowym (jak to miało miejsce w całej gospodarce rynkowej) towarzyszy sprawnie funkcjonujący rynek kapitałowy. Na rozwój rynku kapitałowego wpływ ma tempo prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, a następnie zachowanie się spółek wprowadzonych do obrotu publicznego.

Sprawność funkcjonowania wszystkich ogniw życia gospodarczego i społecznego zależy m. in. od zakresu i sposobu kontroli skarbowej, aby szara strefa i korupcja była jak najmniejsza, a wpływy podatkowe zgodne z przepisami. Stąd znowelizowana jest w Polsce ustawa o kontroli skarbowej, ale w dalszym ciągu jest przedmiotem niezadowolenia środowisk naukowych, politycznych i gospodarczych.

Bożena Mikołajczyk